

(א) [שנעשות ל:], (ב) שקלים פ"ד ה"ב ע"ש, (ג) יומא ד. ע"ש, (ד) [לכריס א:], (ה) [לעיל ע:], (ו) [אחי יא:], (ז) ע"י ב"ב ג, (ח) [פרה פ"ג מ"ז].

תורה אור השלם

1. ויאמר משרתו מה אמן זה לפני מאה איש ויאמר תן קצת מקדשית כי בה אמר יי אבאל ודותר: מלכים ב ד מג

הגהות הב"ח

(א) גמ' ב' בדבר. י"ב פ"י כש"י בגמלה י ע"ז דביר היא המחלה המבדלת בין הקדש וצ"ן קדש הקדשים: (ב) תוס' ד"ה שבעה כ"ו דאמר שבעה הו וליכא מנא דאמר משנה וכו': (ג) בא"ח ה"ק תנאי מבריתא ממני' דמדות כו':

מוסף רש"י

שבעה כנגד שבעה שברים. שבעה לשבעה שעי העורה (יומא ד.). שתיים בדביר. במקום אמה טרקסין, ושתיים כנגדן בעליה. לחון צ"ן עליות היכל לעליות בית קדשי הקדשים (סו.).

האי עשה והאי עשה. מלות הדיינים עשה ושפטתם לדקי: **עשה דכבוד תורה.** דיניה דהאי גברא דהוא עשה דליכא כבוד תורה דרב ענן כהדיה עדיף: **סדר אליהו רבה.** שלמד חוץ למיכה. סדר אליהו זוטא שלמד בתוך המיכה: **הוא ריפחא.** כעס של מקום וצא רעב לעולם: **דכי מיפטרי.** תלמידיו ממנו לעמוד מצינו המדרש: **הווי פיישי גביה.** אוכלי שלחנו תרי אלפים ומאתים דכתיב(א) עשרים לחם ולחם צבורים הא עשרים וחד ורמלל הרי עשרים ומתמן וכל אחד לפני מאה איש הרי תרי אלפי ומאתים: **בגליסר אמוראי.** השומעין מפיו ומשמיעין לרבים זה מאלן וזה מאלן ומלפנים ומלחמור ומתחלקין למקומות הרבה שהיה העם רב: **וכסי ליה יומא.** מפיל את החמה והיה ניכר בא"י: **מגיה ספרים.** ספר כל אדם ואלס שאסור להשהות ספר שאינו מוגה(ב) משום אל תשכן בההליך עולה(ג) ורלו בית דין שהיו מתעללין דבצר והפקירו תרומת הלשכה לכך: **בית אצטניס וצית גרמו צמסכת יומא(ד) (דף לז.).** **בצבני.** צפרות שנגד הפתחים דלנניעותא עבדי ואינן תחת צנין אצל כל כורך צנין כגון פרות המבדילות צני היכל לקדשי הקדשים שהיו צמקדש שני צמקוס אמה טרקסין שעשה שלמה בצנין ראשון ואנשי הגולה עשו את ההיכל גבוה מאד ולא יכול צנין צבוי אמה להמקיים צבוי(ה) ולהרחיבו לא יכלו לפי שמקצרים את ההיכל או את קדשי הקדשים ועשו שמי פרות וצנייהם אמה כדאמרין צמסכת יומא (דף נא): **ואותן פרות נעשו מקדשי צדק הבית:** ו' **שערים.** לעזרה: **שסס בדביר.** תחת אמה טרקסין: **ושסס כנגדן צעליה.** להצדיל צין עליות היכל לעליות קדשי הקדשים וגם הן צמקוס אמה טרקסין: **המגדלות צניהן לפרה.** בחצרות הצנויות בסלעים צירושלים ותחתיהם חלל מפני קבר התוסס כדתנן צמס' פרה (פ"ג משנה ג) ומיייתין לה צפרק הישן תחת המטה (סוכה דף כה.) וצאין נשים עוברות ויולדות שם ומגדלות שם צניהם לצורכי פרה לדומה לעסוק צשריפתה ומילוי מימיה ולהזות כל שבעה על כהן השורפה כדאמרין צמסכת יומא (דף ד.). ומעלה זו עשו לה להתעסק בה מינוקות שלא נעמאו מימיהם מפני שזולו זה לעשותה צבובל יוס כדתנן(ז) מטמאין היו הכהן השורף את הפרה ומטבליין אותו להוליח מלצן של דוקין שהיו אומרין צמעורכי שמש היתה נעשית: **נשים יקרות.** עשירות: **מפרנסות.** צלבוש וכסות: כלי

הלשכה והתם בדבבי דאמר רבי במקדש שני שבעה כנגד לפתחו של אולם (ב) ב' בדביר ב' כנגדן בעליה: ת"ר הנשים המגדלות בניהן לפרה היו נוטלות שברן מתרומת הלשכה אבא שאול אומר נשים יקרות שבירושלים היו זנות אותן ומפרנסות אותן בעא מיניה רב הונא מרב כלי

מלכי יון וחזרו וגדרוס וגזרו כנגדס י"ג השתחוואות ואס תאמר לרבנן נמי שבעה השתחוואות אינהו נמי מודו דעס הקטנים היו שלשה עשר כדפרישית ואומר רבינו תס כיון דלא חשיבי צענייהו כל כך שיקראו אותם שערים אין נראה שיהא השתחוואות כנגדס אצל אבא יוסף צן חנן קרא אותם שערים. מ"ר:

שני דייני פרק שלשה עשר כתובות

קו.

עין משפט
גר מצוה

א מיי פכ"א מהל סנהדרין הל' ו ופ"ו מהל' ת"ת הל' י סמג לאוין רס טוש"ע תי"מ סי' טו סעי' א ובהג"ם וסעף ב: יא ב ג ד מיי פ"ד מהל' שקלים הל' ד: יב ה מיי שם הל' ז: יג ו ז מיי שם הלכה א ב: יד ה מיי שם הלכה ד:

תוספות ר"ד

אחיה קמיה אמר האי עשה והאי עשה עשה דכבוד תורה עדיף סלקיה לדינא דיחמי ואחיה לדינא כיון דחוי בעל דיניה הכי איסתתים טעמיה. רב ענן הוה רגיל אליהו דהוה מתני ליה סדר מבעית הוי יתיב בהיבוחא אתא יתיב בתעניתא ובעא רחמי ואתא ואפ"ה הוה ומני והיינו דאמרי סדר אליהו רבה וסדר

והיינו דאמרינן סדר אליהו רבה וסדר אליהו זוטא. א"ר לפי שהפסיק צלמודו לרב ענן חלקו לשני סדרים וצפעת ראשון למד ממנו יותר מן הארבע ידות קרי לראשון סדר אליהו רבה ולצמרא קרי זוטא: **מבקריו מומין שבירושלים היו נוטלין שברן.** תימה דהתנן צצכורות פרק עד כמה (דף כט: ושם) הנוטל שכר להיות רואה צכורות אין שומטין אותן על פיו וי"ל כמו שתרמתי למעלה ועוד דהתם דוקא צצכורות שיש לחוש שמה משום שכר יתירנו אצל הכה מיידי צצדיקת מומי שאר קדשים והכי איתא צצליה פרק התרומה צצקלי' (דף י.) דלאמר מצברי מומי קדשים נוטלים שכרן מתרומת הלשכה: **מלמדיון הלכות קמיצה.** והא דלא חשיב הלכות מליקה צצכלל הלכות שמיטה הן: **שבעה כנגד ו' שערים.** לשבעה שערי דמנאי' דמנאי' אומר רבי דס"ל כמנא דמנאי' דמנאי' מדות צצ"ק (משנה ד) דמנן ו' שערים היו צעורה ג' צצפון ג' צצרוס ואחד צצמרח והא דמנן התם לעיל צצשלה מקומות הכהנים שומרים כו' על חמשה שערי העזרה כו' צצמס' תמיד צצ"ק (דף סו.) פריך להו ומשני אציי תרי מנייהו לא צעי שימור ורצא משני תנאי היא דמניא אין פוחתין נמג' גוצרין ו' אמרכלין רבי נתן אומר אין פוחתין מיי' גוצרים כנגד י"ג שערים דל חמשה דהר הבית פשו להו תמניא אלו תמניא הווי (י) ואיכא תנא דלאמר חמשה הווי תימה אמאי מייית רצא הן תנאי (א) ממתניין דמדות היה יכול להציא דתנן התם צצ' שני (משנה ו) שלש עשרה השתחוואות היו שם אצא יוסף צן חנן אומר כנגד י"ג שערים ועוד תימה דהרי כלן מחלוקת רביעי דעל כרחין לההוא תנא דס"ל דיי' ג שערים היו צעורה לא מני למימר דקצכר ח' ודל חמשה דהר הבית דהא מפרש התם שמש של אותן שערים ואין מוציין אפי' אחד מאותן שערים דהר הבית המפורש צצ"ק דמדות שני שערי חולדה מן הדרוס וקיפונס מן המערב ועדי מן הצפון שער מזרחי שושן הצירה עליו צורה ואומר ר"ת דלעולם ס"ל לההוא תנא דז' שערים היו צעורה והא דחשיב י"ג היינו עם השערים הקטנים דהכל חשיב תדע דהא חשיב פישפושן שהיו לשער נקנור אצל גדולים לא היו צעורה אלא ו' והן אותן המפורשים צצ"ק והמעין שם ימלא דשער הקרבן דפ"ק הוא שער הצכורות דפ"צ ואותן י"ג שערים דמדות שניים נמי צמסכת שקלים כל אותה משנה ממש צצ' י"ג שופרות אצל אין שני צה אצא יוסף צן חנן כמו ששנו צמס' מדות וצממרא דירושלמי קאמר ממני' אצא יוסף צן חנן דקאמר כנגד י"ג שערים דלרבנן ו' שערים הווי צעורה דעמיהו דרבנן היכן היו השתחוואות האלו כי היא דמניין תמן י"ג פרצות היו צה שפרלו שערים מאי קמתמה כנגד מי הווי